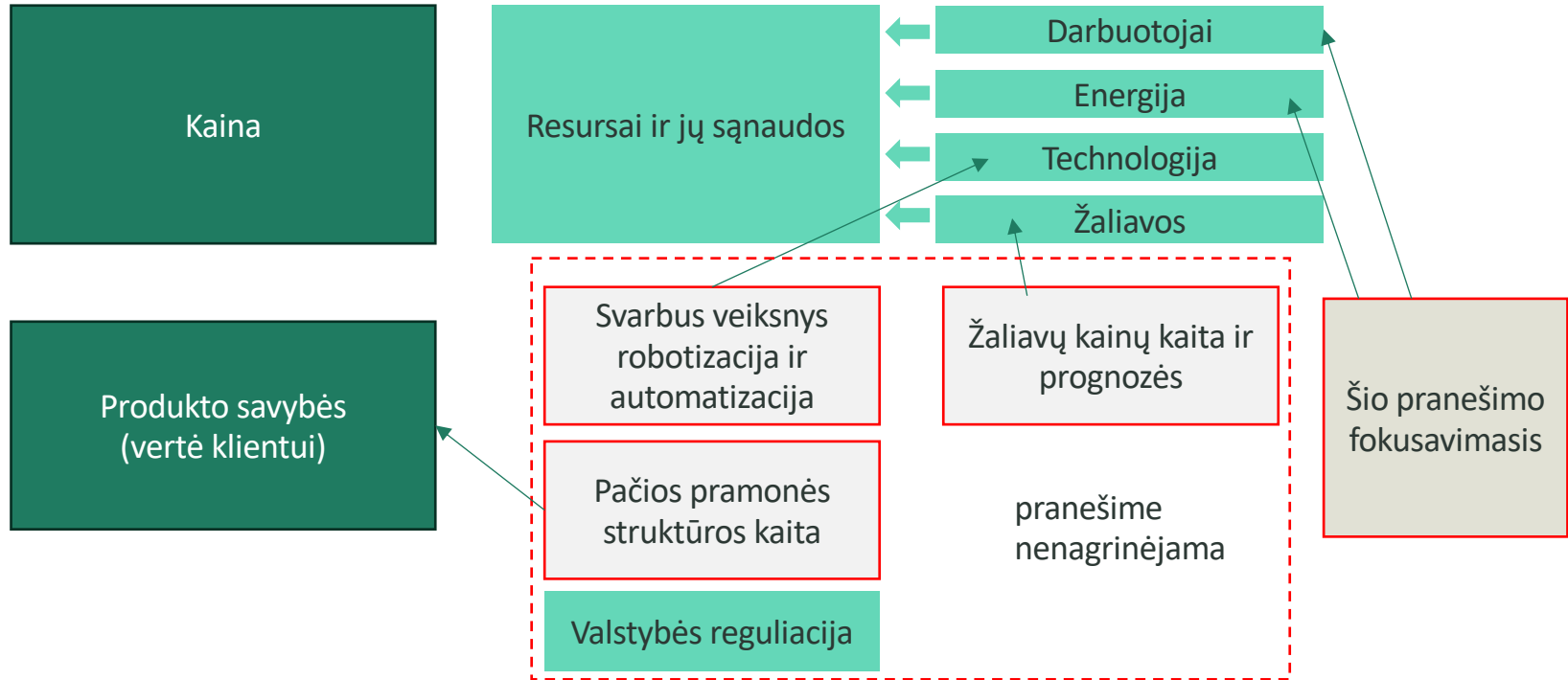

Lietuvos pramonės konkurencingumo raida naujose geopolitikos ir energijos išteklių realijose

dr. doc. Andrius Jaržemskis

2025 m. rugsėjo 25 d.

Pramonės konkurencingumas priklauso nuo gaminio kainos ir vertės. Kainą lemia resursų sąnaudos, kurių dydis ir tarpusavio proporcija skiriasi pramonės šakose

Geopolitikos ir energetikos naujos realijos

JAV administracijos naujoji muitų politika

Kinijos automobilių pramonės jėga

ES „Žaliojo susitarimo“ (*Green Deal*) tęsimas (nežinau, kodėl Lietuvoje naudojame sąvoką „kursas“ 😊)

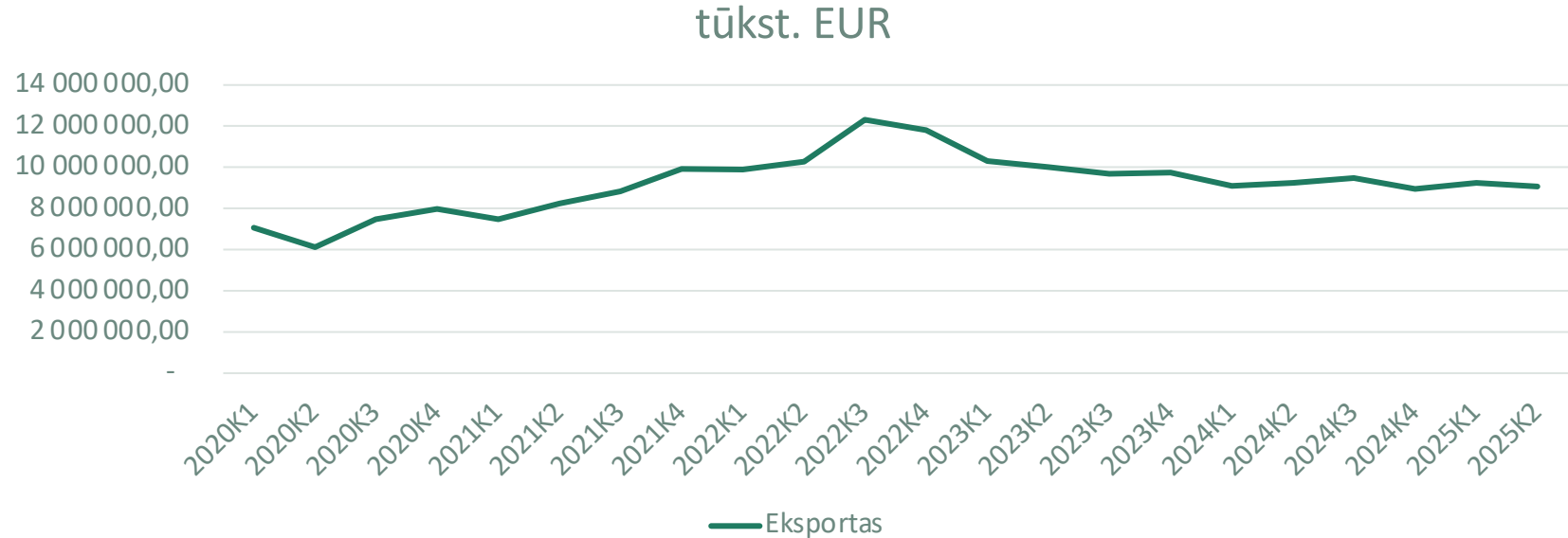
Tebesitęsiančio karo Ukrainoje implikacijos Europai

Lietuvos pramonės struktūros raida: mažėja baldų ir plastiko, tekstilės ir drabužių industrijos dalis, didėja naftos produktų, mašinų, transporto

	Pramonės viso: 100 proc.	'20	'21	'22	'23	'24
Apdirbamoji gamyba proc.		90,5	91	87,1	88,7	91,2
Kokso ir rafinuotų naftos produktų gamyba		12,6	16,1	21	20,6	18,6
Maisto produktų ir tabako gamyba		18,9	15,3	14,8	17,1	17,6
Chemikalų ir chemijos produktų gamyba		10,8	15	12,1	8,3	9,2
Baldų gamyba		9,9	9,3	8,9	8,6	8,5
Metalo gaminių, išskyrus mašinas ir įrenginius, gamyba		5,6	5,3	5,1	5,3	5,8
Medienos bei medienos ir kamštienos gaminių, išskyrus baldus, gamyba;		6,1	6,2	6,8	5,4	5,2
Guminių ir plastikinių gaminių gamyba		5,4	5,1	4,8	4,5	4,7
Kompiuterinių, elektroninių ir optinių gaminių gamyba		3,2	3,6	3,3	4	3,9
Kitų nemetalo mineralinių produktų gamyba		3,2	2,8	2,8	3,1	3,2
Variklinių transporto priemonių, priekabų ir puspriekabių gamyba		1,8	1,9	1,9	2,6	3,2
Mašinų ir įrangos remontas ir įrengimas		2,8	2,3	2,4	2,8	3
Popieriaus ir popieriaus gaminių gamyba		2,9	2,7	2,5	2,5	2,4
Niekur kitur nepriskirtų mašinų ir įrangos gamyba		2,4	2,1	2	2,2	2,1
Tekstilės gaminių gamyba		2,3	2,1	2	2	2
Gėrimų gamyba		2,2	1,7	1,5	1,8	1,8
Kitų transporto priemonių ir įrangos gamyba		1,4	1,4	1,4	1,7	1,7
Elektros įrangos gamyba		2	1,8	1,5	2,1	1,6
Drabužių siuvimas (gamyba)		1,9	1,6	1,4	1,5	1,3

Šaltinis: Oficialios statistikos portalo (OSP) duomenys

Lietuvos pramonės eksportas (prekių)

Lietuviškos kilmės prekių eksportas, tūkst. EUR

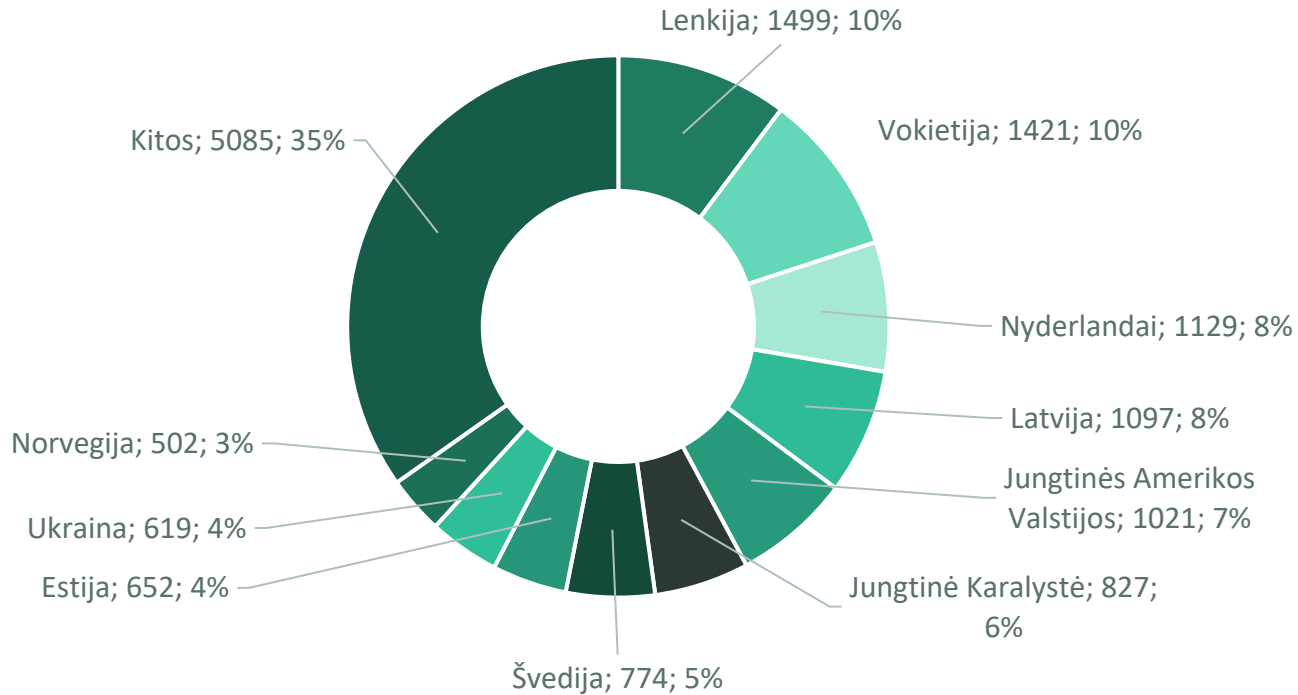
6

		2020	2021	2022	2023	2024
V	Mineraliniai produktai	1 736 409	2 980 454	5 442 582	5 002 308	4 444 720
IV	Maisto produktai; gėrimai, tabakas...	1 937 452	1 864 019	2 286 715	2 490 596	2 584 556
XVI	Mašinos ir mechaniniai įrenginiai; elektros įrenginiai;	1 149 618	1 430 858	1 791 694	2 063 150	2 242 417
VI	Chemijos pramonės ir jai giminių pramonės šakų	1 931 959	2 983 797	2 801 002	1 709 408	1 965 278
VII	Plastikai ir jų dirbiniai; kaučiukas ir jo dirbiniai	1 254 505	1 555 091	2 029 637	1 665 517	1 814 474
II	Augaliniai produktai	1 499 810	1 415 098	1 874 417	1 727 287	1 592 311
I	Gyvi gyvūnai; gyvūninės kilmės produktai	1 159 563	1 267 283	1 690 299	1 437 380	1 490 755
XV	Netaurieji metalai ir netauriųjų metalų dirbiniai	1 020 184	1 331 408	1 556 709	1 302 641	1 444 801
IX	Mediena ir medienos dirbiniai; medžio anglys; kamštiena	849 795	1 231 093	1 527 042	1 179 283	1 186 927
XI	Tekstilės medžiagos ir tekstilės dirbiniai	682 752	787 756	920 165	906 483	820 505
XVIII	Optikos, fotografijos, kinematografijos, matavimo, kontrolės, precizijos, medicinos arba chirurgijos prietaisai	446 438	524 097	560 166	710 959	787 421
XVII	Transporto priemonės ir pagalbinais transporto įrenginiai	325 480	450 128	523 145	573 924	506 371
X	Medienos, celiuliozinių medžiagų; popierius arba kartonas	335 607	386 357	468 060	429 084	422 807
XIII	Dirbiniai iš akmens, gipso, cemento, asbesto, žėručio...	209 313	235 058	281 385	267 047	269 058
XXII	Prekės, kurioms taikomos spec. klasifikavimo nuostatos	70 399	77 678	210 610	146 818	135 685
III	Gyvūniniai arba augaliniai riebalai ir aliejus...	23 328	32 501	67 958	42 783	54 405
XIV	Perlai, brangakmeniai taurieji metalai, metalai, bižuterija	152 055	155 927	84 467	47 884	51 138
VIII	Žalios (neišdirbtos) odos, išdirbta oda, kailiai ir jų dirbiniai	33 506	47 931	39 591	38 686	31 167
XIX	Ginklai ir šaudmenys; jų dalys ir reikmenys	10 179	11 239	13 395	14 704	17 351
XII	Avalynė, galvos apdangala, skėčiai, skėčiai nuo saulės ...	12 190	14 365	17 867	14 398	15 213
XXI	Meno kūriniai, kolekcionavimo ir antikvariniai daiktai	397	602	466	290	761
XX	Įvairūs pramonės dirbiniai	2 161 567	2 687 751	3 118 383	2 768 111	2 728 149
	Viso	17 002 503	21 470 492	27 305 751	24 538 740	24 606 273

Šaltinis: Oficialios statistikos portalo (OSP) duomenys

12,5 mlrd. 2025 I pusm.

Lietuviškos kilmės prekių eksporto kryptys, mln ir proc.

ES importas pagal pramonės šakas

Mineral Fuels, Oils, Distillation Products	Machinery, Nuclear Reactors, Boilers	Optical, Photo, Technical, Medical...	Plastics	Articles of Apparel, Knit or Crocheted	Pearls, Precious Stones, Metals, Coins	Articles of Apparel, Not Knit or Crocheted					
		3.7%	2.5%	1.8%	1.7%	1.7%					
19%	11%	Iron and...	Ores Slag and Ash	Fish, Crustaceans, Molluscs, Aquatics Invertebrates	Edible Fruits, Nuts, Peel of Citrus Fruit, Melons	Rubbers	Footwear, Gaiters and the Like,				
		1.6%	1.1%	1.0%	0.97%	0.94%	0.91%				
Electrical, Electronic Equipment	Vehicles Other Than Railway, Tramway	Aircraft, Spacecraft	Inorganic Chemicals, Precious Metal Compound, Isotope	Oil Seed, Oleagic Fruits, Grain, Seed, Fruits	Copper	Residues, Wastes of Food Industry, Animal Fodder	Essential Oils, Perfumes, Cosmetics, Toiletries	Articles of Leather, Animal Gut, Harness, Travel Good			
		1.5%	0.84%	0.60%	0.59%	0.54%	0.53%	0.47%			
5.6%	4.3%	Articles of Iron or Steel	Toys, Games, Sports Requisites	Other Made Textile Articles, Sets, Worn Clothing	Wood and Paperboard, Wood, Wood Charcoal	Paper and Paperboard, Articles of Pulp, Paper and Board	Beverages, Sprites and Vinegar	Cereals	Tools, Implements, Cutlery of Base Metal		
		1.4%	0.77%	0.47%	0.45%	0.44%	0.40%	0.39%	0.37%		
14%	4.0%	Pharmaceutical...	Furniture, Lighting Signs, Prefabricated Buildings	Ships, Boats, and Other Floating Structures	Commodities Not Specified According to Kind	Vegetable, Fruit, Nut Food Preparations	Edible Vegetables and Certain Roots and Tubers	Fertilizers	Pulp of Wood, Sawdust, Cellulosic Waste	Salt, Sulphur, Stone, Plaster, Lime and...	
				0.65%	0.36%	0.32%	0.27%	0.26%	0.26%	0.24%	0.23%
4.3%	Aluminum	Coffee, Tea, Mate and Spices	Glass and Glassware	Stone, Plaster	Nickel	0.22%	0.21%	0.18%	0.17%	0.16%	0.14%
				0.34%	0.22%	0.21%	0.18%	0.17%	0.16%	0.14%	
1.2%	Organic Chemicals	Cocoa and Cocoa Preparations	Clocks and Watches	Meat and Edible Meat Offal	Soaps, Lubricants, Waxes, Candles...	0.22%	0.20%	0.13%	0.12%	0.11%	0.11%
				0.34%	0.22%	0.20%	0.13%	0.12%	0.11%	0.11%	
1.1%	Miscellaneous Chemical Products	Animal, Vegetable Fats and Oils, Cleavage Products	Miscellaneous Articles of Base Metal	Meat, Fish and Seafood...	Base metals not specified...	0.22%	0.20%	0.13%	0.12%	0.11%	0.11%
				0.33%	0.21%	0.20%	0.13%	0.12%	0.11%	0.11%	
1.1%	Miscellaneous Chemical Products	Animal, Vegetable Fats and Oils, Cleavage Products	Miscellaneous Articles of Base Metal	Tanning, Dyeing, Enamels, Tinctures, Derivatives, Pigments	Ceramic Products	0.21%	0.20%	0.13%	0.12%	0.11%	0.11%
				0.33%	0.21%	0.20%	0.13%	0.12%	0.11%	0.11%	
1.1%	Miscellaneous Chemical Products	Animal, Vegetable Fats and Oils, Cleavage Products	Miscellaneous Articles of Base Metal	Tobacco and Manufactures...	Cereal, Flour, Starch, Milk...	0.21%	0.20%	0.13%	0.12%	0.11%	0.11%
				0.33%	0.21%	0.20%	0.13%	0.12%	0.11%	0.11%	

Švedijos importas pagal šalis 2024 m. Lietuva 0,84 proc.

Germany	Norway	Belgium	France	Italy	United Kingdom			
		4.8%	3.4%	3.3%	3.3%			
Netherlands	Denmark	Finland	Czech Republic	Spain	Austria	Ireland	Hungary	
		9.5%	2.0%	1.8%	1.1%	0.97%	0.93%	
	6.7%	Poland	Slovakia	Switzerland	Latvia	Guyana	Brazil	Nigeria
China	China	4.6%	0.87%	0.74%	0.56%	0.56%	0.51%	0.42%
			Estonia	South Korea	Bangladesh	Romania	Serbia	Canada
	0.85%	0.74%	0.36%	0.35%	0.31%	0.29%	0.27%	
	Lithuania	India	Thailand	Chile	Qatar	Bulgaria	Morocco	Peru
0.84%	0.68%	0.26%	0.20%	0.20%	0.18%	0.15%	0.15%	
United States	United States	3.9%	Turkey	Vietnam	Malaysia	Luxembourg	Israel	
			0.81%	0.66%	0.23%	0.15%	0.12%	
			Japan	Portugal	Libya	Indonesia	Kuwait	
0.76%	0.63%	0.21%	0.14%	0.11%				
			Saudi Arabia	Croatia		Mexico		
			0.21%	0.14%		0.10%		
			Slovenia	Greece		Pakistan		
			0.21%	0.12%		South...		

JK importas pagal šalis 2024 m. Lietuva 0,22 proc.

China	France	Netherlands	Turkey	Belgium	India	Japan										
							3.4%	2.4%	2.3%	2.0%	1.7%					
United States	Italy	Canada	South Africa	United Kingdom	Czech Republic	Vietnam	Sweden									
		3.2%	1.7%	1.6%	1.4%	1.4%	1.2%									
Germany	Norway	Ireland	South...	Slovakia	Brazil	Bangladesh	Singapore	Malaysia	Kuwait							
		4.1%	0.99%	0.77%	0.56%	0.54%	0.53%	0.48%	0.46%							
Germany	Spain	Poland	Australia	Denmark	United Arab Emirates	Uzbekistan	Hong Kong	Finland	Libya	Indonesia						
			2.6%	0.74%	0.46%	0.45%	0.41%	0.41%	0.36%	0.36%						
Germany	Spain	Poland	Hungary	Romania	Morocco	Egypt	Kyrgyzstan	Slovenia	Latvia	New Zealand						
			2.6%	0.84%	0.32%	0.22%	0.16%	0.15%	0.15%	0.14%	0.13%					
Germany	Spain	Switzerland	Mexico	Mexico	Pakistan	Lithuania	Bulgaria	Ukraine	Peru	Sri Lanka						
			2.5%	0.84%	0.28%	0.22%	0.13%	0.13%	0.12%	0.12%						
Germany	Spain	Switzerland	Kazakhstan	Thailand	Greece	Algeria	Island	Serbia								
				0.68%	0.27%	0.21%	0.18%	0.18%	0.17%							
Germany	Spain	Switzerland	Kazakhstan	Portugal	Israel	Cambodia	Tunisia	Estonia								
				0.59%	0.25%	0.20%	0.18%	0.17%								
Germany	Spain	Switzerland	Kazakhstan	Kazakhstan	Saudi Arabia	Argentina	Costa Rica	Qatar								
					0.79%	0.24%	0.17%									

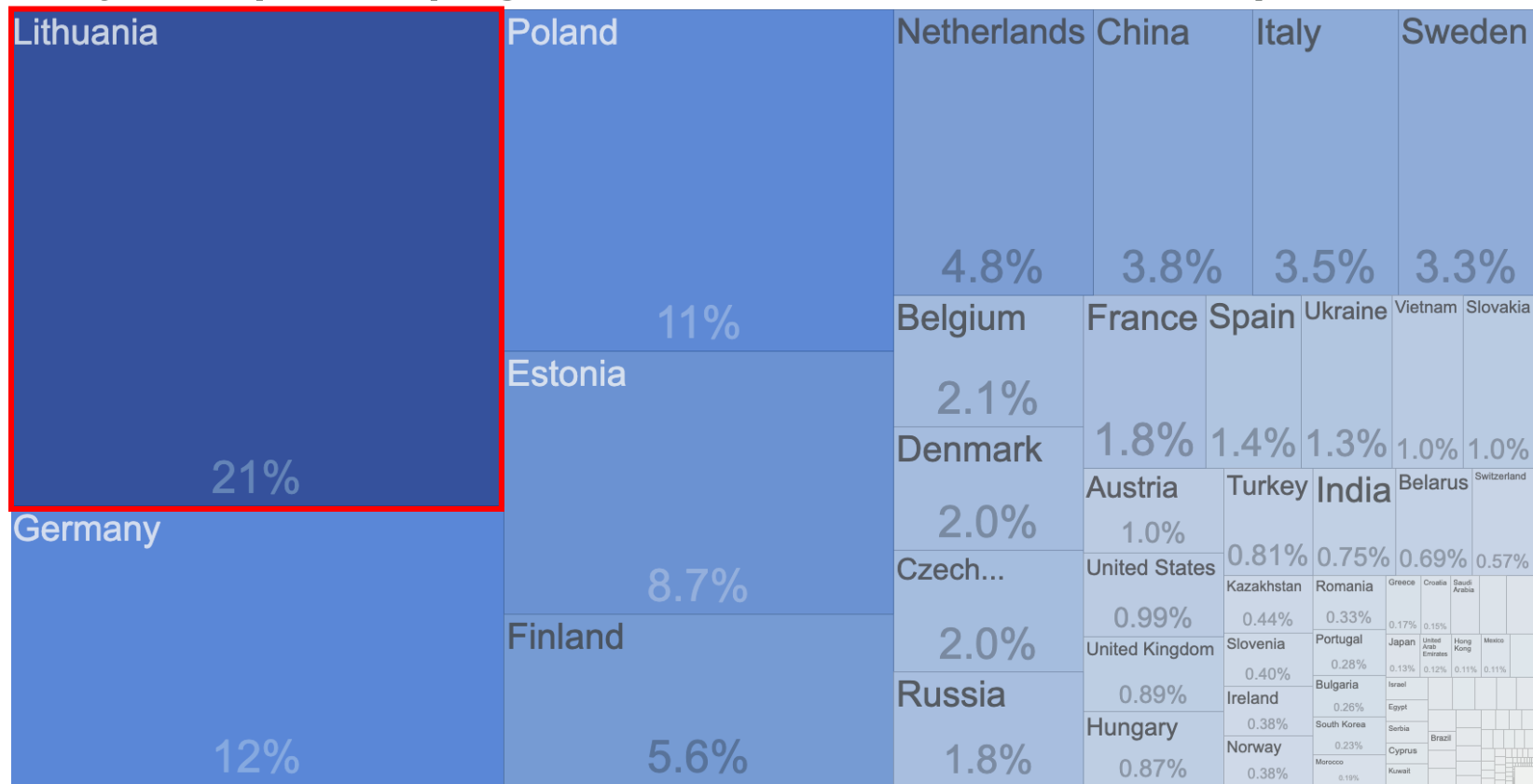

JAV importas pagal šalis 2024 m. Lietuva 0,36 proc.

Germany	China	Norway	Ireland	Poland	Spain	Sweden					
		2.5%	2.4%	2.4%	1.9%	1.6%					
		Vietnam	Thailand	Hong Kong	Turkey	Malaysia	Switzerland	South Korea			
United States	United Kingdom	1.5%	1.1%	1.0%	0.96%	0.94%	0.85%	0.84%			
		Brazil	Kazakhstan	Indonesia	Austria	Saudi Arabia	Nigeria	Guyana	Ivory Coast		
Belgium	France	1.5%	0.78%	0.64%	0.63%	0.60%	0.49%	0.48%	0.47%		
		Czech...	Canada	Portugal	Israel	Peru	Costa Rica	Mexico	United Arab Emirates	Bangladesh	
		1.3%	0.70%	0.43%	0.33%	0.33%	0.32%	0.31%	0.31%	0.30%	
Belgium	Italy	Japan	Singapore	Philippines	Australia	Chile	Iceland	Cameroun	Colombia		
		1.3%	0.70%	0.39%	0.29%	0.25%	0.25%	0.22%	0.20%	0.20%	
		India	Finland	Romania	Cayman Islands	Estonia	Pakistan	Bulgaria	Slovenia	Trinidad and Tobago	Angola
		3.6%	0.69%	0.38%	0.29%	0.18%	0.15%	0.14%	0.14%	0.14%	0.13%
		1.3%	Iraq	South Africa	Kuwait	Qatar	Ghana	Ecuador	Morocco	Sri...	
Denmark	Hungary	Russia	Algeria	Egypt	Libya	Kenya	Gabon				
		0.37%	0.26%	0.16%	0.11%	0.16%	0.11%	0.11%	0.11%	0.11%	
		Lithuania	Slovakia	Ukraine	Argentina	Greece	Cambodia	Barvan			
		0.36%	0.26%	0.35%	0.26%	0.16%					

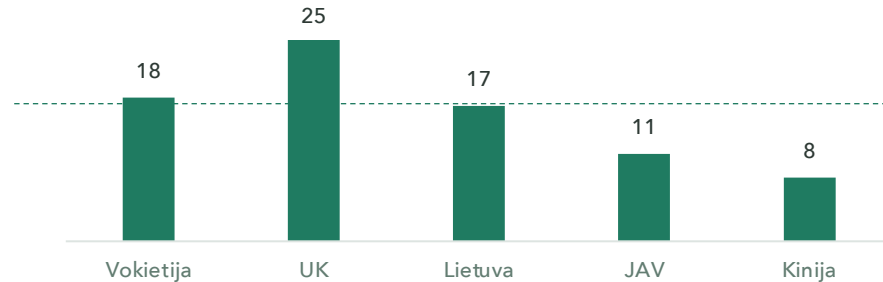

Latvijas imports pagal šalis 2024 m. Lietuva 0,21 proc.

Vidutinės elektros energijos kainos verslui (pramonei), EUR ct/KWh, 2025 rugsėjis (įskaitant skirstymo kainą, be mokesčių)

18

Labai svyruoja laike

Labai skiriasi priklausomai nuo suvartojamo kiekio

Labai skiriasi pačios energijos kaina, skirstymo kaina ir kiti nepalyginami tarp šalių kainos komponentai

Labai skiriasi pvz. tarp JAV atskirų valstijų arba tarp Kinijos provincijų

Įvairiuose verslo portaluose pramonininkai akcentuoja, kad sunku prognozuoti elektros sąnaudas! Tai jautru elektros vartojimą turintiems sektoriams

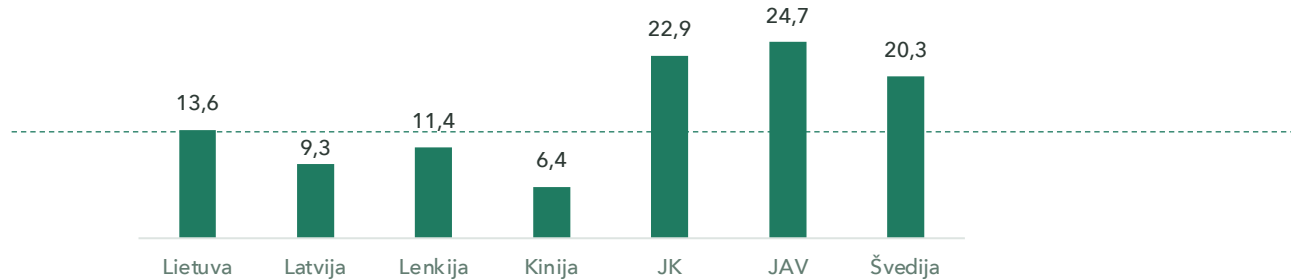
JK, 2025 rugsėjo duomenimis, <https://www.businessenergydeals.co.uk/business-electricity-prices/> duomenimis

JAV https://www.eia.gov/electricity/monthly/epm_table_grapher.php?t=epmt_5_3 duomenimis

Vokietija <https://www.smard.de/page/en/topic-article/5892/216044/industrial-electricity-price-trends> duomenimis

Kinija – Kinijos valstybės duomenų tarnyba

Vidutinis atlyginimas pramonėje (manufacturing)

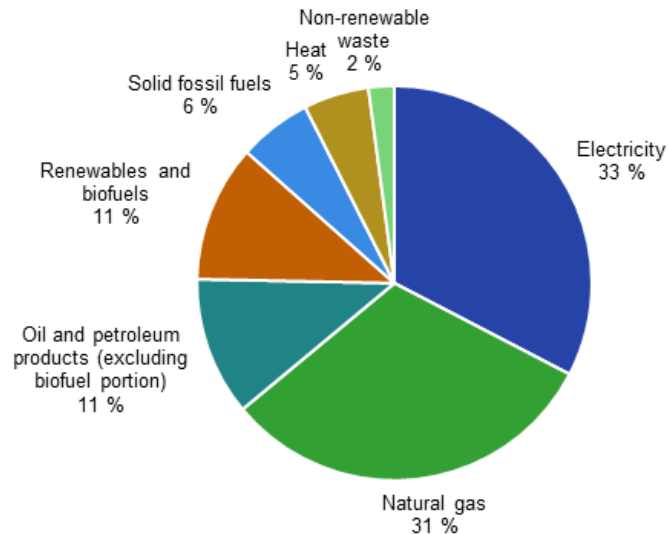
Lietuva	2281 EUR/mėn
Latvija	1560 EUR/mėn
Lenkija	8319 PLN/mėn
Kinija	107987 CNY/metai
JK	797 GBP/savaitė
JAV	29,03 USD/valanda
Švedija	224 SEK/valanda

Šaltinis :Trading Economics, www.tradingeconomics.com

Harmonizuota vertinant, kad sąlyginis darbo dienos trukmė 8 val. per dieną, 168 val. per mėn, arba 40 val. per savaitę

ES pramonės trečdalis energijos yra perkama elektros pavidalu, trečdalis gamtinių dujų

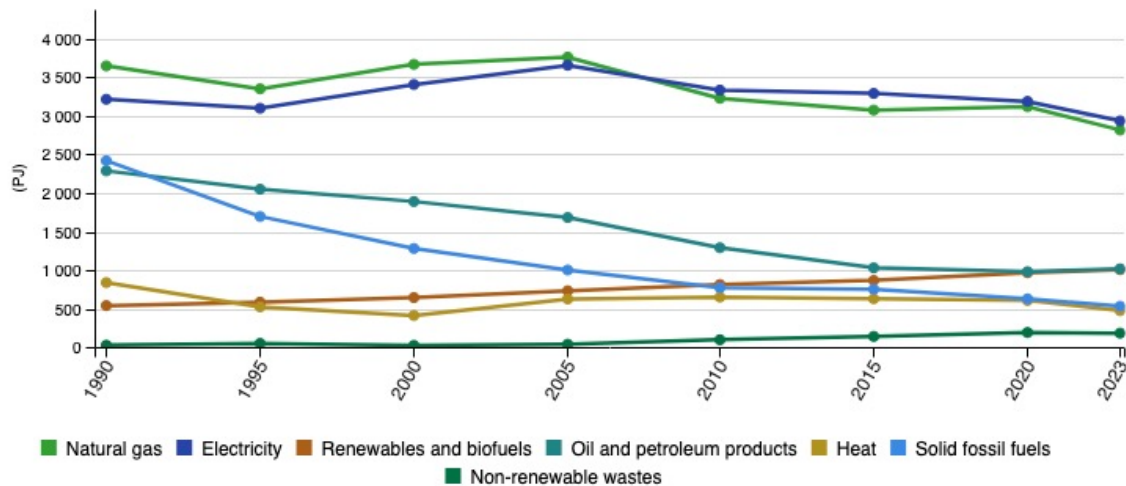
Final energy consumption in the industry sector by energy product, EU, 2023 (%)

Source: Eurostat (nrg_bal_s)

ES dujų ir elektros sunaudojimas pramonėje mažėja, nes dalis pramonės išsikėlė į Aziją ir sumažino apimtį. Didėja AEI dalis. 21

Evolution of final energy consumption in the industry sector by energy product, EU, 1990-2023 (PJ)

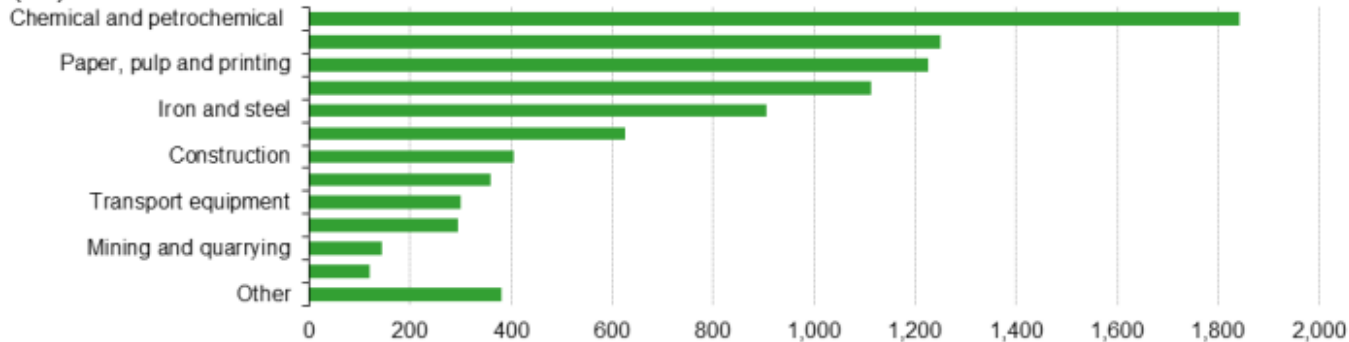

Source: Eurostat (online data codes: nrg_bal_s)

eurostat

Daugiausiai energijos ES suvartoja chemijos, popieriaus ir medienos pluošto, bei plieno pramonė

Total final energy consumption by industrial sector, EU, 2023
(PJ)

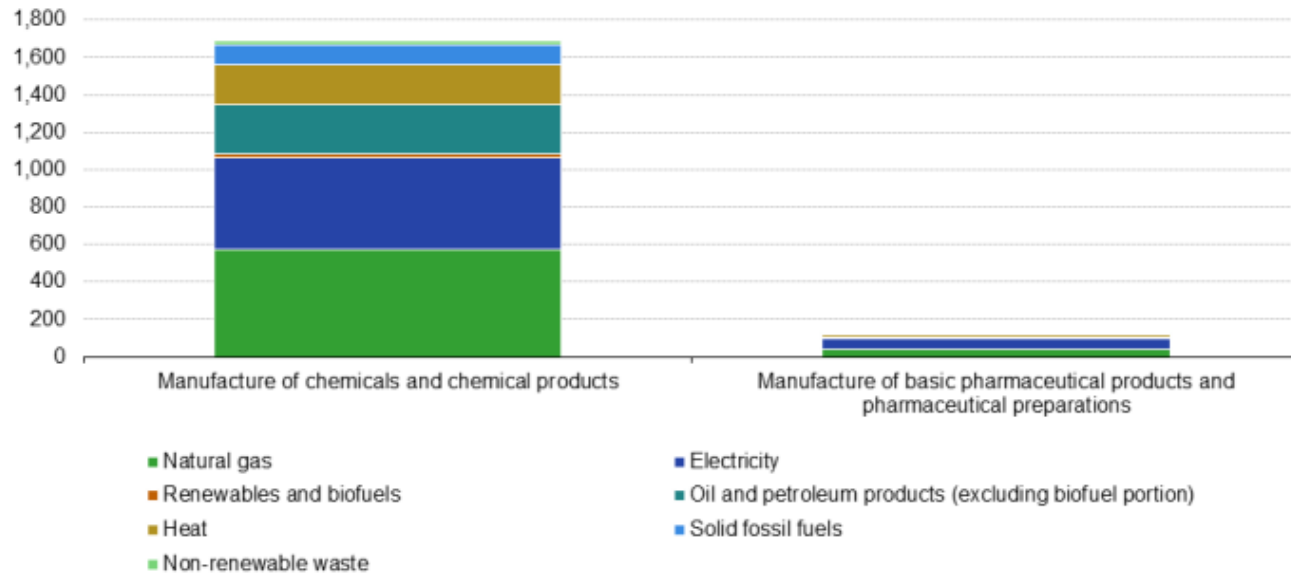
Source: Eurostat (nrg_bal_s)

eurostat

Išskaidžius chemijos sektorius, aiškiai matoma, kad aukštos pridėtinės vertės sektorius energijos naudoja labai mažai

Final energy consumption in the chemical and petrochemical industry by energy product, EU, 2023

(PJ)

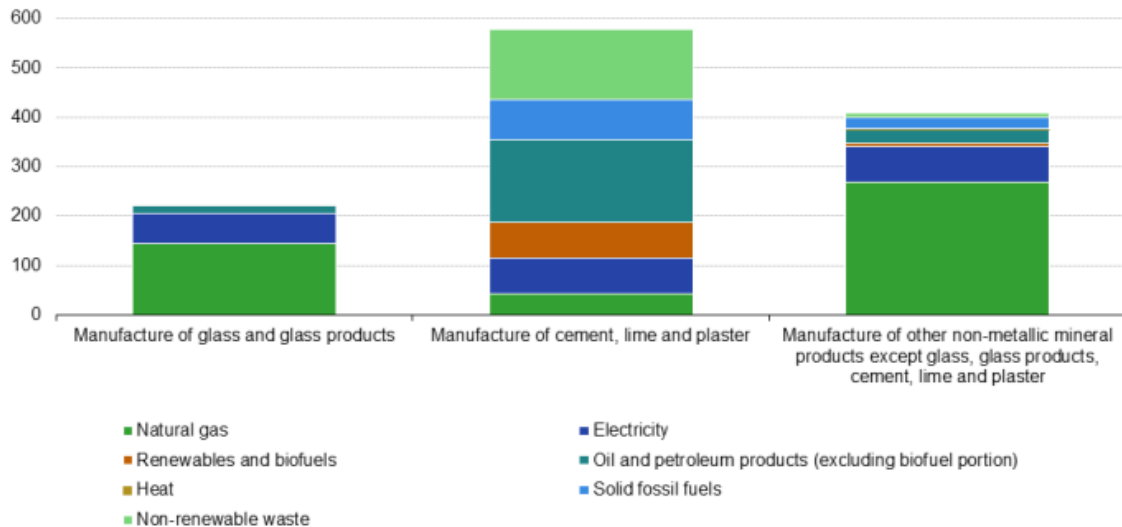
Source: Eurostat (nrg_d_indq_n)

eurostat

Kitose mineralinių medžiagų industrijose, cemento ir kalkių pramonė naudoja daugiausiai energijos

Final energy consumption in the non-metallic minerals industry by energy product, EU, 2023

(PJ)

Source: Eurostat (nrg_d_indq_n)

Esminės žinutės

- Lietuvos pramonė orientuota į eksportą, o 2/3 jo yra į 10 šalių, konkuruoti svarbu jų rinkose.
- Lietuvos pramonės augimas sulėtėjo 2024-2025 palyginti su ankstesniu spartaus augimo laikotarpiu, tikėtina stagnacija, galimas ir mažėjimas.
- Energijos ir darbo jėgos kainų mažėjimo Lietuvos pramonei tikėtis neverta, dėl darbuotojų spaudimo, geopolitinės situacijos ir energijos kainų.
- Konkuruoti pramonės eksportui į pagrindines rinkas tenka su Kinija, kurios energijos ir darbo jėgos kainos gerokai mažesnės.
- Pagrindiniams eksporto partneriams Lietuva sudaro labai mažą dalį importo, taigi konkuruoti galima nebūtinai su Kinija, bet su kitais eksportuotojais į tas šalis ir vidine tų šalių gamyba.
- JAV muitai Kinijai tikėtina didins Kinijos eksportą į ES šalis, tai didins konkurenciją Lietuvos pramonei, bet tikėtina pirmiausiai Kinijos eksportas išstums didesnio atlygio šalių produkciją. Lietuva dar turi darbo jėgos kainos pranašumą prieš eksporto partnerius – Švediją, JK, Vokietiją, Nyderlandus, tačiau turi brangesnę darbo jėgą nei Lenkija ir Latvija.
- Kinijos automobilių pramonė tik žengia pirmus žingsnius į Europą, čia bus paveikta visa tiekimo grandinė ir laukia pramonės struktūriniai pokyčiai. Daug kas priklauso nuo ES prekybos politikos sprendimų.

Lietuvos
Respublikos
aplinkos
ministerija

Projektas „Energijos efektyvumo didinimas Lietuvoje“ (Nr. LIFE20 IPC/LT/000002) yra finansuojamas Europos Sąjungos LIFE programos ir Lietuvos Respublikos lėšomis. Šioje konferencijoje pateikiamas LPK požiūris, ir Europos Komisija nėra atsakinga už bet kokį šios informacijos panaudojimą.

Ačiū už Jūsų laiką!

Smart Continent LT, UAB
Saulėtekio 15-1, Vilnius, Lietuva
lt@smartcontinent.com, www.smartcontinent.com
Tel.: +370 5 2196679